

Simpozijum

Aktuelna praksa i izazovi u interprofesionalnom obrazovanju zdravstvenih radnika

18. novembar 2016.

Univerzitet u Novom Sadu

SISTEMI EVALUACIJE INTERPROFESIONALNOG OBRAZOVANJA I KOLABORATIVNE PRAKSE

Doc. dr sc. med. Dragana Simin

- “učenje sa drugima, od drugih i o drugima”
- kolaborativna praksa uključuje zdravstvene radnike različitih profesija, korisnike usluga zdravstvenog sistema, njihove porodice i lokalnu zajednicu
- Evaluacija – 60 termina !!!
- vrednovanje

1. MISLITI O EVALUACIJI ŠTO JE MOGUĆE RANIJE

- U trenutku dizajniranja kurikuluma
- Uključiti što više stejkholdera

2. JASNO DEFINISATI SVRHU I CILJ EVALUACIJE

- IPE
- IPE vs. druga obrazovna startegija
- Formativna vs. sumativna evaluacija
- Povratne informacije lokalnim stejkholderima vs. publikovanje rada

2. JASNO DEFINISATI SVRHU I CILJ EVALUACIJE

- Kakav je uticaj IPE aktivnosti na postizanje i unapređenje *kolaborativnih* znanja, veština i stavova?
- Kakav je efekat IPE aktivnosti na afektivne promene i *kolaborativno ponašanje* studenata?
- Kako ko-facilitatori utiču na IPE aktivnosti?
- Kako debriefing i facilitacija utiču na IPE aktivnosti i kolaborativnu praksu?

3. RAZMOTRITI NIVO PROCENE ISHODA UČENJA

1**• REAKCIJA**

- na iskustvo učenjem putem IPE i prirodu IPE

2 a**• PROMENA STAVOVA I PERCEPCIJE**

- promene stavova o učesnicima IPE grupe u percepciji ili odnosu prema timskom pristupu u nezi i lečenju specifične grupe pacijenata

2 b**• STICANJE ZNANJA I VEŠTINA**

- uključujući znanja i veštine povezane sa interprofesionalnom saradnjom

3**• PROMENE U PONAŠANJU**

- identifikuje promene kod studenta u njegovom praktičnom okruženju promene stručne prakse

4 a**• PROMENE U ORGANIZACIONOJ PRAKSI**

- „šire“ promene u organizaciji i pruženim uslugama

4 b**• KORIST ZA KORISNIKA USLUGA**

- poboljšanje zdravlja i dobrobit pacijenta

4. RAZMOTRITI TEORIJSKU OSNOVU

- Teorije pokreću evaluaciju
- Vitalni element procesa evaluacije
- “**did it work, did it not work**”
- Pomaže istraživaču da izoštri fokus, usmerava ga na određene teme i problematiku
- Racionalan izbor metoda i metodološkog pristupa
- Kada, gde i zašto?
- Odvojeno vs. zajedno
- Benefit metoda i tehnika
- **Evaluacija mora biti zasnovana na teorijskim postavkama**

5. RAZMOTRITI KOJI MODEL PRIMENITI

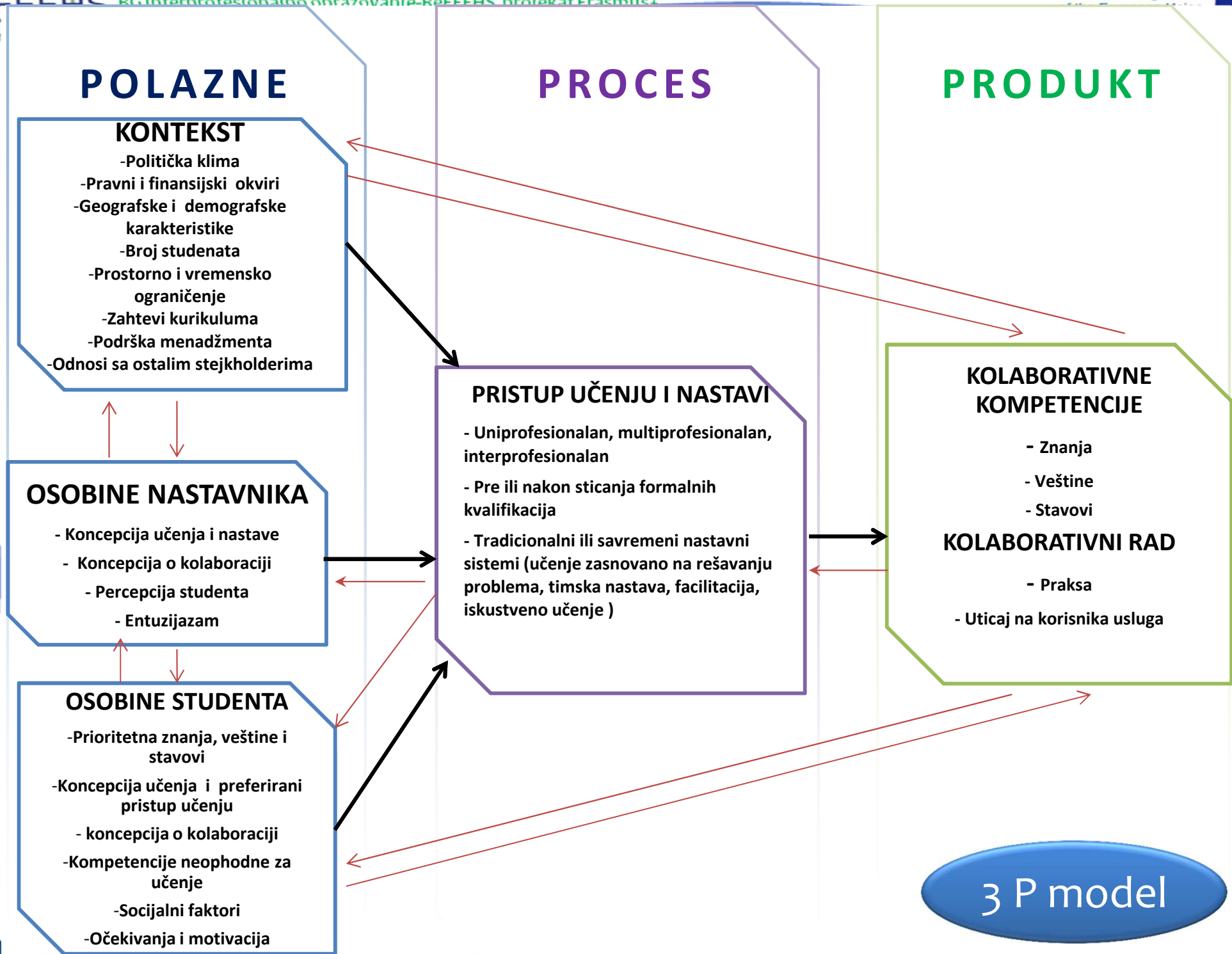
IPE evaluacione studije uglavnom fokusirane na kratkoročne ishode učenja

Modeli zasnovani na komprehenzivnom pristupu

- **inkluzivni pristup** evaluaciji koji uključuje upotrebu kvantitativnih i kvalitativnih podataka,
- **cilj** - ispitati kontekstualne faktore koji utiču na nastavni i proces učenja i uticaj ovog procesa na rezultate koji proizilaze iz IPE obrazovne intervencije

Komprehenzivni pristup

- **Context-input-process-product (CIPP)** - *Stufflebeam* (2000)
- **Realistic evaluation model** - *Pawson and Tilley* (1997)
- **Presage-process-product (3P)** - *Biggs* (1993)

6. RAZMOTRITI ODABIR DIZAJNA

- **Kvantitativne metode** - šta se desilo u nekoj IPE aktivnosti?
 - **Kvalitativne metode** - zašto se desilo?
 - **Kombinovani model**

7. RAZMOTRITI ETIČKE ASPEKTE

U praksi primenjuju različiti modeli evaluacije, u okviru njih je uvek sadržan i etički aspekt

- Informisanost, saglasnost, poštovanje anonimnosti, dobrovoljnosti

Interna kontrola kvaliteta

- Sticanje uvida u efektivnost ili u svrhu poboljšanja kvaliteta
- Rezultati neće biti distribuirani na eksterni uvid
- Ugavnom nije neophodna dozvola etičkih komiteta

Eksterna kontrola kvaliteta

- Različiti aspekti u različitim zemljama
- Saglasnosti etičkih komiteta i institucionalnih odbora neophodna u ranoj fazi evaluacije u formiranju polaznih dokumenta, koji se u skladu sa zahtevima komiteta i odbora moraju menjati

Aplikacije

- Ko će se evaluati (studenti, nastavnici, pacijenti...)
- Ko sprovodi evaluaciju (fakultet, kolege)
- Kako (upitnici, intervju, observacija)
- Koliko često će se sprovoditi evaluacija
- Kako će se podaci koristiti u budućnosti

8. RAZMOTRITI EFEKAT EVALUATORA

- Evaluator efekat – reaktivnost
- Predstavlja fenomen gde prisustvo evaluatora menja ponašanje učesnika - *Hawthorne Effect*
- Oceniti da li ovaj efekat postoji je teško ali se mora biti svestan njegovog postojanja i mogućih efekata
- Nenameran uticaj na rezultate na osnovu ličnog uticaja ili pristupa evaluaciji može uticati na ograničenja studije, dizajn evaluacije, prikupljanje i analizu podataka
- Studenti se ponekad *plaše* fakultetskih evaluatora, koji su drugih profesija, posebno ukoliko se to bazira i na hijerahiji na osnovu položaja, govora i uniforme
- Pored procene određene IPE aktivnosti studentima bi trebalo dati priliku da evaluiraju i daju povratnu informaciju o fakultetskim facilitatorima i evaluatorima

8. RAZMOTRITI EFEKAT EVALUATORA

INTERNI EVALUATORI

- Prednost poznaje razvoj i kontekst studije
- Otežavajuća okolnost da dobijene podatke tumači na neutralan način

EKSTERNI EVALUATORI

- Lakše posmatraju IPE aktivnosti
- Tačka posmatanja je neutralnija
- Korisno za dobijanje više realnih podatak od učesnika
- Smatraju se nepristrasnijim
- Često više vremena moraju da posvete za razumevanje (dublja i kontekstualna pitanja)

Najmanje jedan eksterni evaluator je sastavni deo integracije i realizacije IPE aktivnosti posebno u ranoj fazi integracije i rezultata evaluacije

9. RAZMOTRITI MESTO EVALUACIJE

- Ukoliko se podaci prikupljaju od pacijenta ili osoblja zdravstvene ustanove dozvola za evaluaciju
- Ukoliko evaluator nije zaposlen u zdravstvenoj ustanovi u kojoj se sprovodi evaluacija posebne obuke (etički pristup) i dokumenti (evidencija o imunizaciji...)
- Dobijanje odobrenja po hijerehiji rukovodeći lekari, med. sestre i menadžeri
- Velik broj stejkholdera koji svojim ponašanjem značajno mogu uticati na rezultate
- Jasno isticanje metoda i cilja, međutim moguća i neslaganja sa metodologijom!!!
- Partnerstva u kliničkom okruženju

9. RAZMOTRITI MESTO EVALUACIJE

- Evaluacija politička aktivnost?
- Agencije za procenu ne moraju se složiti sa dobijenim rezultatima ili ih ne prihvataju
- Menadžeri ne žele da sprovode IPE kurs iako je dao pozitivne rezultate
- Promene i u sistemu zdravstvene i socijalne zaštite su stalne (kadrovske, politika refundiranja troškova) što utiče na IPE te je evaluaciju teško sprovesti i kontrolisti u realnom kliničkom okruženju
- Nove smernice u kliničkom radu – primena IPE izmenjena ili povučena
- Klinički menadžeri – novi prioriteti zdravstvene zaštite

10. RAZMOTRITI RESURSE

- Vreme - novac za sve faze (od prikupljanja podataka, uključujući i literaturna razmatranja, formulisanje pitanja, izbor dizajna, etičke saglasnosti, prikupljanja podataka, analiza, diseminacija rezultata)
- Znatno više sredstava za obimnija istraživanja, duži vremenski period, promena u složenim okruženjima
- Korišćenje postojeće infrastrukture, lokalni bibliotekari, program evaluatori, članovi tima koji su kreirali nastavni plan i IPE program - smanjuju troškove
- Od velike koristi može biti pomoć studenata - evaluacija im otvara mogućnost naučnih projekata ili nezavisnih studija i zadovoljava princip *co-creating* ili *co-producing*

11. ISKORISTITI RAZLIČITE METODE DISEMINACIJE

Diseminacija rezultata evaluacije je kritičan segment svakog procesa evaluacije koji ključnim stejkholderima (studentima, menadžerima, poslodavcima, finansijerima, pacijentima, kolegama evaluatorima) daje važne informacije o efektima određene IPE intervencije

- sastanci na lokalnom nivou (korisni za internu evaluaciju)
- nacionalni i međunarodni skupovi
- saopštenja u stručnim i naučnim časopisima
- publikacije u vidu biltena institucija i regulatornih tela
- diseminaciju putem web strana i društvenih mreža

Sve navedene puteve i načine diseminacije treba dobro poznavati a ključne poruke svake pojedinačne evaluacije treba širiti u najvećoj mogućoj meri

UMESTO ZAKLJUČKA

EFIKASAN SISTEM EVALUACIJE

- Identifikovan konceptualni model koji se koristi u razvoju IPE, ciljevi učenja, aktivnosti i očekivani ishodi
- Identifikovani ključni stejkholderi
- Definisana svrha i cilj
- Razmotrene teorijske osnove
- Kreiran dizajn evaluacije
- Dobijene etičke saglasnosti
- Identifikovani evaluatori
- Determinisani resursi
- Razrađen plan diseminacije

